

„LA IZVOARELE IMAGINAȚIEI CREATOARE”

**Studii și evocări în onoarea
profesorului Mircea Borcilă**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**Editori:
Elena Faur, Diana Feurdean, Iulia Pop**

Argonaut & Eikon

Seria: PHILOGIA

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

LA izvoarele imaginației creatoare : studii și evocări în onoarea profesorului Mircea Borcilă / editori: Elena Faur, Diana Feurdean, Iulia Pop. – Cluj-Napoca : Argonaut, – București : Eikon , 2022. –

Bibliogr.

ISBN 978-606-085-113-4

ISBN 978-606-49-0753-0

I. Faur, Elena

II. Feurdean, Diana

III. Pop, Iulia

IV. Borcilă, Mircea (despre)

082.2(Borcilă,M.)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

DOI: 10.26424/978-606-085-113-4

© Autorii își asumă răspunderea pentru ideile exprimate în materialele publicate./ The authors assume all the responsibility for the ideas expressed in the published materials.

Editori: Elena Faur, Diana Feurdean, Iulia Pop

Tehnoredactare și copertă: Ioachim Gherman

CUPRINS

CUVÂNT-ÎNAINTE	17
Mircea Borcilă – Un promotor ilustru al științelor culturii.....	21
Mircea Borcilă – Activitate științifică și editorială	41
REVERBERAȚII	63
Iulian Boldea Sub zodia integralismului.....	65
Sanda Cordoș Schiță de portret în mișcare	72
Alin-Mihai Gherman Trei cuvinte rare	75
Ion Istrate Cum l-am cunoscut pe Mircea Borcilă	78
Johannes Kabatek, Cristina Bleorțu Correspondența dintre Mircea Borcilă și Eugeniu Coșeriu	83
TEORIA ȘI FILOSOFIA LIMBAJULUI.....	121
Mircea Flonta Abordarea naturalistă și abordarea istoric-culturală a cercetării limbajului în viziunea lui Eugeniu Coșeriu	123
Jesús Martínez del Castillo La filosofía hecha lingüística	145

CUPRINS

Dumitru-Cornel Vîlcu Sensul celor patru – o conversație imaginară despre poezie (și înțelegerea omului in-actual)	169
Floarea Vîrban Lingvistica [integrală] – știință eidetică?	206
HERMENEUTICĂ ȘI SEMIOTICĂ	227
Lucia Cifor Statutul și identitatea hermeneuticii literare	229
Aurel Codoban Trei întâlniri teoretice cu poeticianul Mircea Borcilă	239
Göran Sonesson On the Borders of Metaphorology: Creativity Beyond and Ahead of Metaphors	247
Jordan Zlatev, Tapani Möttönen Semiotica cognitivă și lingvistica cognitivă	277
LINGVISTICĂ, PRAGMATICĂ ȘI POETICĂ	315
Maria Aldea Termeni de gramatică. O abordare lexicografică	317
Iulia Bobăilă La metáfora científica y la anulación de la incongruencia. Implicaciones traductológicas	333
Oana Boc Poezia lui Gherasim Luca – armonia unei lumi dizarmonice. O abordare funcțional-tipologică	344
Eugenia Bojoga Dezbaterea limbă română sau „moldovenească” în spațiul online rusesc	364

CUPRINS

Pompiliu Crăciunescu O tainică relianță: poetician – poet	396
Daniela Filip La nature sémantique de l'ironie textuelle. Une approche de la perspective de l'intégralisme linguistique	407
Rodica Frențiu Tipologia textuală și discursul hagiografic	423
George Dan Istrate Metafora în terminologia artelor vizuale în română și italiană.....	441
Mariana Istrate Substitute stereotipice ale coronimelor în limbajul publicitar al turismului	454
Victoria Jumbei Configurații semantice cognitive în <i>Povestea lui Harap-Alb</i> de Ion Creangă	469
Mihai Lisei Cuvântul scris și fotografia în reportajul de ziar. Modalități de analiză	480
Rodica Marian Subiectul absolut al artei și alteritatea creatoare	498
Ion Mării Note lexicografice	513
Nicoleta Neșu Câteva observații legate de rolul profesorului-vorbitor de limbă maternă în traducerea pedagogică utilizată în predarea limbilor străine.....	533
Cristian Pașcalău Modul orfic în poezia lui Teofil Răchițeanu. O abordare în lumina poeziei antropologice.....	543

CUPRINS

Iulia Pop Prolog de Nichifor Crainic. O lectură în cheie „semantic-logică” (Revelații la cursul de poetică)	569
Liana Pop Parcours métaphoriques: de l’écrit à l’oral	574
Maria Ștefănescu, Mircea Minică O privire, din perspectiva lingvisticii coșeriene, asupra vocabularului religios reflectat în dicționarele generale de limbă	580
Emma Tămâianu-Morita Beyond the Poetic: Exploring the General Mechanisms of Textual Sense Construction	592
Flavia Teoc The Theory of Discourse Poiesis in <i>Perpetua’s Passion</i>	619
Maria-Alexandrina Tomoiagă Desemnarea metaforică a <i>vieții</i> în limba română	641
Cristina Varga Metaforele conceptuale ale socializării online în limba română	669
Dina Vîlcu The Religious Element and the Language of the 1989 Revolution in Romania. An Integralist Approach	689
INTERFERENȚE CULTURALE	709
Doru Radosav Cărțile sfinte și retorica sentimentului religios	711
Ion Taloș Despre întâlnirile dintre culturi și efectele lor	720

CUPRINS

Rudolf Windisch
**Mircea Borcilă macht Eugenio Coseriu
in Cluj-Napoca bekannt 725**

FOTOGRAFII..... 745

LISTA CONTRIBUTORILOR 759

TABULA GRATULATORIA..... 787

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TABLE OF CONTENTS

FOREWORD	17
Mircea Borcilă – An Illustrious Promoter of Cultural Sciences	21
Mircea Borcilă – Scientific and Editorial Activity	41
REVERBERATIONS	63
Iulian Boldea Under the Sign of Integralism	65
Sanda Cordoș A Portrait Sketch in Motion	72
Alin-Mihai Gherman Three Rare Words	75
Ion Istrate How I Met Mircea Borcilă	78
Johannes Kabatek, Cristina Bleorțu Correspondence Between Mircea Borcilă and Eugenio Coseriu	83
THEORY AND PHILOSOPHY OF LANGUAGE	121
Mircea Flonta The Naturalistic Approach and the Historical-Cultural Approach to Language Research According to Eugenio Coseriu	123
Jesús Martínez del Castillo Philosophy Made Linguistics	145

TABLE OF CONTENTS

Dumitru-Cornel Vâlcu <i>The Sense of Four – An Imaginary Conversation on Poetry (and the Understanding of the In-actual Man)</i>	169
Floarea Vîrban [Integral] Linguistics – an Eidetic Science?	206
HERMENEUTICS AND SEMIOTICS	227
Lucia Cifor The Status and Identity of Literary Hermeneutics	229
Aurel Codoban Three Theoretical Encounters With the Poetician Mircea Borcilă	239
Göran Sonesson On the Borders of Metaphorology: Creativity Beyond and Ahead of Metaphors	247
Jordan Zlatev, Tapani Möttönen Cognitive Linguistics and Cognitive Semiotics	277
LINGUISTICS, PRAGMATICS, AND POETICS	315
Maria Aldea Grammar Terms. A Lexicographical Approach	317
Iulia Bobăilă The Scientific Metaphor and the Cancellation of Incongruency. Translation Implications	333
Oana Boc The Poetry of Gherasim Luca – The Harmony of a Disharmonious World. A Functional-Typological Approach	344

TABLE OF CONTENTS

Eugenia Bojoga The Romanian vs. "Moldovan" Language Debate in the Russian Online Space	364
Pompiliu Crăciunescu A Mysterious Reliance: Poetician–Poet	396
Daniela Filip On the Semantic Nature of Textual Irony. An Approach in the Light of Linguistic Integralism	407
Rodica Frentiu Textual Typology and the Hagiographic Discourse	423
George Dan Istrate Metaphor in the Terminology of the Visual Arts in Romanian and Italian	441
Mariana Istrate Stereotyped Substitutes of Coronyms in the Language of Tourist Advertising	454
Victoria Jumbei Semantic-Cognitive Configurations in Povestea lui Harap-Alb by Ion Creangă	469
Mihai Lisei The Written Word and the Photo in the Newspaper Report. Possibilities of Analysis	480
Rodica Marian The Absolute Subject of Art and the Creative Alterity	498
Ion Mării Lexicographical Notes	513
Nicoleta Neșu Some Observations Regarding the Role of the Native Speaker Teacher in Pedagogical Translation Used in Foreign Language Teaching	533

TABLE OF CONTENTS

Cristian Pașcalău The Orfic Mode in the Poetry of Teofil Răchițeanu. An Approach in the Light of Anthropological Poetics	543
Iulia Pop “Prolog” by Nichifor Crainic. A Key Reading in Logical Semantics (Revelations in the Poetics Course)	569
Liana Pop Metaphorical Pathways: From Writing to Oral	574
Maria Ștefănescu, Mircea Minică Some Remarks on E. Coseriu's Structural Semantics and its Relevance for Lexicographic Definitions	580
Emma Tămâianu-Morita Beyond the Poetic: Exploring the General Mechanisms of Textual Sense Construction	592
Flavia Teoc <small>BCU Cluj / Central University Library Cluj</small> The Theory of Discourse Poiesis in <i>Perpetua's Passion</i>	619
Maria-Alexandrina Tomoiagă The Metaphorical Designation of <i>Life</i> in the Romanian Language	641
Cristina Varga Conceptual Metaphors of Online Socialization in Romanian	669
Dina Vilcu The Religious Element and the Language of the 1989 Revolution in Romania. An Integralist Approach	689

TABLE OF CONTENTS

CULTURAL INTERFERENCES	709
Doru Radosav	
The Holy Books and the Rhetoric of Religious Feeling	711
Ion Talos	
On the Encounters Between Cultures and Their Effects	720
Rudolf Windisch	
Mircea Borcilă Makes Known	
Eugenio Coseriu in Cluj-Napoca	725
PHOTOS	745
THE LIST OF CONTRIBUTORS	759
TABULA GRATULATORIA	787

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ION ISTRATE¹

CUM L-AM CUNOSCUȚ PE MIRCEA BORCILĂ

Când, în dimineața zilei de 21 noiembrie 1963, urcam, la Năsăud, în trenul care ducea la Cluj, cea mai mare grijă, așa cum fusesem dăscălit de acasă, trebuia să o am de papornițe. Sigur că, în graiul local, vorba asta, paporniță, nu există, dar parcă a vorbi despre „băsărăgi”, cum zicea mama, nu pare a lumina cu destulă claritate și pentru toată lumea despre ce obiecte era vorba și despre cum trebuiau îngrijite aceste obiecte în tren, cu atât mai puțin, cum se va vedea, în împrejurarea hotărâtă de destin. Adică decisă de obligațiile mele de familie, ar trebui să spun, pentru că, dacă pierdeam ceva, ar fi fost vai de capul meu.

Într-unul din bagaje se aflau toate componentele anatomice ale unui pui de casă, pe care mama îl făcuse pane, un fel de *neq plus ultra* al bucătăriei familiale, la care mă gândeam cu duioșia căpitănesei lui Brăescu, care-și contempla ordonanța crăpând lemnele care îi vor încălzi familia la iarnă. Asta deși pe atunci nu-l citisem încă pe Brăescu și gândul mă purta, cu îngrijorare și în egală măsură, spre celălalt bagaj, în care se atingeau, din nefericire, două sticle care, deși mă interesau mai puțin decât puiul, s-ar fi putut sparge. Și ar fi fost curată nenorocire, pentru că prima, cea mai importantă, conținea „crampăul”, cum se zice pe la Năsăud, adică țuica cu „secărea”, îndulcită și caramelizată, făcută neapărat din spirt, pe care trebuia s-o încredințez direct și fără alte explicații cumnatei mele, căci, deși mă apropiam cu ochii larg deschiși de pubertate, fratele meu împlinea a doua zi douăzeci și doi de ani și, de un an, aveam deja o cumnată. Pe Margareta, cu care fratele meu se însurase fulgerător, în iarna trecută, în calitate de student în anul al doilea al Facultății de Filologie a Universității Babeș-Bolyai, în deplin dezacord cu opiniile părinților săi, care nu înțeleseră de ce era atâta zor.

Cealaltă sticlă, să nu ne încurcăm, o idee mai mare, încredințată mie de tatăl nostru, era și cadoul cel mai important. Asta pentru că venea

---

¹ Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”, Cluj-Napoca; ion.istrate48@yahoo.it.

de unde venea și era, într-un fel, semnul de împăcare între tată și fiu, având în vedere că fiul se însurase cum se însurase, îngrozitor de devreme, după părerea celor care l-au adus pe lume, părinți care, după intense certuri și multe supărări, întindeau astfel o punte a împăcării spre fiul nărăvaș, cel cu pretenții de maturizare rapidă.

A treia și ultimă „bășăragă”, cea mai dragă inimii mele, conținea câteva obiecte pentru care și până azi manifest o afecțiune duioasă, mai mult sau mai puțin secretă. Era vorba de cutia cu „chifli”, cornulețe cu nucă făcute de mama, un fel de triumf al gastronomiei nășăudene, în opinia tuturor, alături de care trona coșul enorm de hârtie plin cu „pancove”, gogoșile pudrate cu zahăr vanilat pe care mama le nimerea întotdeauna. Și încă de o asemenea manieră, că stârnea invidia întregului muieret care făcea prăjituri pe Zăhata Morii, cum se numea strada pe care locuiam. De toate aceste obiecte trebuia să am grijă eu, ca nu cumva, Doamne ferește, să se întâmple vreo dandana. Și pe toate trebuia să le predau, intacte, celor doi, care mă așteptau în gară.

E drumul pe care, în formula asta, adică neînsoțit, l-am făcut prima oară atunci, neștiind că îl voi străbate poate de mii de ori, până mă voi maturiza și mult după aceea, singur și împreună cu alții, colegi, prieteni, cunoștințe, până în ziua în care am văzut podul de la Dej schimbat cu unul nou, cel vechi fiind scos, ca o carcasă putredă, și lepădat alături de terasament, iar locomotivele cu aburi, pe care le regret și azi, al căror miros de fum mi-a îmbibat tinerețea, n-a mai vrut nimeni să le folosească. Din aceleași motive, legate de rostul povestirii, ceea ce urmează va fi și o mișcare de travelling cinematografic, prin care voi înainta direct spre cele două siluete pe care le-am identificat în gară, la Cluj. Una aparținând unei fete subțiratică, pe care o mai întâlneam o dată, cu părul lung, șaten, semănând izbitor cu Tatiana Samoilova din „Zboară cocorii”, cealaltă, neîndoielnic, a fratelui meu, îmbrăcat, pe vremea aceea, ca un mic burghez, cu costum și balonzaid, ținând pipa în mână și mirosind cumva special, a ceva ce nu puteam identifica, pentru că nu făcea parte din lumea mea, parfum care mi se părea extrem de atrăgător, de misterios.

Din aceleași motive, de economie a povestirii, nu voi insista prea mult nici asupra primei mele intrări în sala hangar, pe vremea mea numărul 29, din curtea Facultății de Filologie de pe strada Horea, numărul 31, pentru că sala treizeci era aceea a cofetăriei din apropiere, care, atunci când am pășit prima oară înăuntru, pe 21 noiembrie 1963, mi s-a părut urâtă și veche, pentru că încă se foloseau băncile fostului așezământ monahal, care funcționase acolo. Nu voi insista nici asupra impresiei care mi-a făcut-o omul cu profil leonin care a vorbit studenților, cel care se va dovedi, peste vreme, Iosif Pervain, marele profesor pe care

Îl voi asculta vrăjit, în biroul său de la etaj, în aceeași clădire, perorând despre Ion Budai-Deleanu. Asta în timp ce el ne turna coniac în ceștile de cafea, după care secretarul șef al facultății, Bota, intra peste noi, se uita la cești și dădea muștrător din cap.

Până să ajung și eu student al aceleiași facultăți vor mai trece șapte ani, cifră care exprimă și diferența de vârstă dintre mine și fratele meu. Aceasta a fost prima hotărâre a destinului care mi-a marcat viața, deoarece a făcut posibilă o evoluție spirituală paradoxală, prin care l-am talonat permanent pe cel de dinaintea mea, trecând de la jinduitul prăjiturilor de atunci la lectura cărților sale, a revistelor literare cu care apărea la Năsăud, pe care nu le mai văzusem înainte. Aceasta a și fost calea pe care m-am format ca intelectual, cumva în siajul devenirii spirituale a fratelui meu, în dinamica formării personalității sale. Pe care nici acum, că nu mai e printre cei vii, nu îl pot ierta pentru abandonul la care s-a pretat până la urmă, pierzând orice speranță de realizare profesională pe vremea ultimilor ani ai dictaturii comuniste. E drept, atunci când și eu am abandonat scrierea unei cărți, cea despre rococo, rămasă și azi nescrisă, și făceam taximetrie de noapte.

Ceea ce urmează acum ar fi o a doua mișcare de travelling cinematografic, prin care vom ajunge în casa de pe strada Mașiniștilor, numărul 101, unde cei doi tineri, primii care s-au căsătorit, în anul lor de studii, închiriaseră o camera. În film, mișcarea aceasta e ușoară, plină de grație. În realitate, nu vă închipuiți cum am trecut toți trei printr-o gaură noroioasă în gardul din spatele facultății, ca să apucăm pe o alee în pantă, care trecea pe lângă un cimitir, pentru a ajunge la faimoasa intersecție a celor șapte străzi, atât de bine cunoscută de localnici, după care am continuat drumul, *per pedes apostolorum*, până la adresa care mie mi s-a părut extrem de îndepărtată, undeva pe lună, cu „bășărăgile” atât de prețioase după noi, fără a crâcni, căci, în acea după-amiază, am aflat tot atunci, fusese programată și sindrofia ocazionată de ziua fratelui meu. Dar nu pentru că a doua zi nu s-ar mai fi putut ține, pentru că aveam premoniția că atunci urma să fie asasinat John Kennedy, ci pentru că, bănuiesc, nimeni nu ar fi putut garanta integritatea produselor aduse de mine până a doua zi. Petrecere la care vom participa cu toții, mă gândeam, ceea ce însemna că voi fi și eu de față, că nu aveau unde să mă trimită în altă parte, cum ar fi făcut, dacă ar fi putut.

Și chiar așa s-au petrecut lucrurile. Adică am participa la sindrofia, ocazie cu care am ajuns să cunosc mai multă lume, între care și pe Mircea Borcilă, cel despre care acum, la bătrânețe, m-am hotărât să scriu. Asta cu toate că atunci, în clipa în care l-am văzut intrând în casă, omul nu mi-a făcut o impresie deosebită. Tânăr, de statură potrivită, cu o față surză-

toare, jovial, el se încadra perfect tipologiei la care mă așteptam, constatarea îngăduindu-mi să fiu în continuare atent la „pancovele” și la „chiflii” mamei mele. Asta deși fusesem avertizat să nu îmi burdușesc stomacul cu dulciurile acelea, că nu voi fi numai eu la masă. Doar că ceea ce a urmat nu a mai avut de a face cu cele relatate până acum, ci echivalează cumva cu bascularea evenimentului, împreună cu semnificațiile sale în alt plan, care, pentru mine, până atunci nu existase. Plan pe care un prieten al meu de azi l-ar numi esoteric, vorbă de care atunci nu auzisem, pentru că, urmărind dialogul dintre fratele meu și noul venit, Mircea Borcilă, am constatat că nu înțeleg nimic din ce spun.

Așa că brusc mi-a pierit cheful de „pancove” și am ciulit urechile cu toată atenția de care eram capabil. Cu toate acestea, continuam să nu înțeleg nimic din ce vorbeau cei doi. Asta într-o discuție care s-a lărgit și la care a început să participe și un ins înalt cât o zi de post, peste măsură de slab, pe care îl văzusem de dimineață pișcând de fund o fetișcană, în curtea facultății, când am intrat la curs. Lucru pe care nu îi mai văzusem niciodată înainte, la Năsăud, și care m-a făcut să fiu tot timpul cu ochii pe el. În plus, dintr-un colț, unde nici nu l-ai fi observat, a început să peroreze, la un moment dat, încă o persoană. Un ins manierat, reținut, pe care ceilalți îl ascultau cu maximă atenție, dar ale cărui cuvinte, iarăși, nu le înțelegeam. De bună seamă, unele vorbe aveau înțeles și pentru mine, dar cele mai importante, acelea care legau și luminau înțelesul comunicării, îmi erau total opace.

Acesta a fost și punctul în care, în viața mea, a apărut un fel de cotitură, amplă cât un canion american, o ruptură pe care azi o echivalez, *mutatis mutandis*, cu lumina petromaxului din copilăria lui Liviu Rebreanu ori cu descoperirea pâinii de pe masă la Marin Preda. Unde îndemnul „mânc-o, mă!”, care l-a făcut pe scriitor să își dea seama că există devine echivalent cu arsura umiltoare a rușinii pe care am simțit-o eu când am văzut că oamenii aceștia, fratele meu și prietenii săi, știau lucruri de care eu nu aveam habar și pe care nu mă pricepusem să le aflu. Foarte importante, după cum vedeam că se îndârjesc ei, argumentând, dar despre care fratele meu nu-mi vorbea niciodată. Împrejurare care m-a făcut să mă îndârjesc, la rândul meu, cum nici nu mi-am închipuit că pot s-o fac, singur cu cărțile, pentru a dobândi acea bruma de cultură adevărată cu care am reușit câteodată să îi pun între paranteze pe neaveniți. Evident, nu întotdeauna și nu pe toți. Ca și cea de mai târziu, ignoranța de atunci mi s-a părut un handicap rușinos, la fel de grav ca unul fizic. Și, cum din acest ultim punct de vedere, nu m-am putut niciodată plânge, am încercat să compensez pe cealaltă parte, în planul care-mi era la îndemână.

Cum aş fi putut afla, însă, atunci că la masa împăcării familiale, unde s-a băut și s-a mâncat ce am adus eu cu atâta grijă, de la Năsăud, se adunaseră, în acea seară, competitori redutabili, alături de cel pe care am aflat atunci că îl cheamă Mircea Borcilă, la dialog participând viitorul prozator Radu Mareș și viitorul istoric literar și, pentru o scurtă perioadă, director al instituției în care am lucrat întreaga viață, Liviu Petrescu, colegul de grupă al Margaretei, fata cu părul lung care îmi devenise cumnată.

Cum aş fi putut atunci bănuși că Mircea Borcilă, omul pe care voi ajunge să-l cunosc atât de bine și care reprezintă azi, pentru mine, un adevărat model de intelectual, va fi și acela care mă va iniția în universul fascinant al dialectologiei române? Știință despre care nu știam mai nimic nici la prima întâlnire cu Romulus Todoran, inegalabilul profesor, titular al acestei discipline, pe care l-am auzit scandând fără teamă, pe un ton egal, în sala plină de studenți, fraze de genul: „izoglosa pleacă din zona Orăștiei, în Ardeal, și continuă pe Oituz până la Chișinău, urcă în Ținutul Herței și spre Cernăuți după care se întoarce spre Storojineț”. Iar Mircea Borcilă, cel de atunci, ca și cel de acum, pe care îl voi considera mereu un frate mai mare, după ce Tibi, fratele meu de sânge, s-a prăpădit, rămâne pentru mine ilustrul său urmaș.

Pot spune chiar, cu mâna pe inimă, că nicăieri în altă parte, în îndepărtata mea studenție, la nicio altă disciplină nu m-am simțit mai împlinit, mai demn și mai român ca la cursurile lui Romulus Todoran și la seminariile lui Mircea Borcilă. Există alți specialiști, mai pricepuți și mai în temă decât mine, care se pot exprima cu profesionalism despre opera lingvistică a omului minunat cu care suntem contemporani. Înainte de a-i pomeni ei studiile de poetică, doresc ca din gura mea să se audă limpede că, în anii grei și complicați ai dictaturii, Mircea Borcilă a fost unul dintre cei care a susținut cu ardoare, din toate puterile sale, adevărul după care nu există decât o singură limbă română, ale cărei particularități se cuvin urmărite științific, pe întregul său teritoriu. Efort nobil prin care, alături de Romulus Todoran, Mircea Borcilă m-a învățat ce este adevăratul patriotism.